

Het komt nogal eens voor, dat men mij in de herfst een of meer rupsen brengt van de Doodshoofdvlinder (*Acherontia atropos*). In 1960 kreeg ik er vlak na elkaar twee. De eerste was bij het aardappelrooien opgedolven, deze rups bevond zich reeds in de grond en was dus bezig met de voorbereidingen voor de verpopping. Ik wist, dat zo'n rups zich dan insmeert met „speeksel” (in ieder geval een klierafscheiding), daarna met harde lagen van het lichaam een „poppewieg” in de aarde vormt, waarop de verpopping volgt. Een en ander dreef mij er toe te proberen deze rups op te kweken tot vlinder, omdat mogelijk invloed van de onderbreking van de voorbereidingen in het vlinderlichaam zichtbaar zou worden. Het was prettig kort daarna een verse rups te ontvangen; ik deed beide in een kwartliterweckfles, waarin wat zandige aarde, sloot deze met een doorstoken plastic overtrekje en zette dit potje weg om het . . . te vergeten.

Juni 1961 schoot me het geval weer te binnen, nadat ik een dood maar vers exemplaar van een doodshoofdvlinder in handen kreeg. Het bleek toen, dat de rupsenkweek was mislukt, beide poppen voelden hard en verdroogd aan, ondanks de plastic-bescherming. Bij het uitnemen van de poppen kwam ik voor een raadsel te staan. De pop van de tweede rups had de normale vorm, de ander echter zag er gedeeltelijk ruw en zandig uit en vertoonde . . . poten! Toen ik van dit exemplaar een schetsje maakte, meende ik de oplossing te hebben gevonden. Het scheen, dat deze pop nog gedeeltelijk door de met zand bekleefde rupshuid was bedekt. Het achterlijf was geheel normaal, de rups was halverwege de verpopping blijven steken, kennelijk in verband met reeds verspilde tijd en krachten in het onderbroken stadium van voorbereiding.

Ik kon de verleiding niet weerstaan en begon te beproeven het aangekleefde zand voorzichtig met een speld te verwijderen. In plaats van de zandkorrels sprong een stukje huid af en nu bleek, dat daaronder zich normaal pophuid bevond. Dus toch een algehele verpopping, verstopt onder de rupshuid? Bij het voorzichtig verder afpellen van de kleiner wordende resten kwamen twee bijzonderheden aan het licht. In de richting van de buikzijde werd het steeds moeilijker de rupshuid te verwijderen zonder de pop te beschadigen, de pophuid werd steeds dunner. In de tweede plaats bleek duidelijk, dat de pophuid de vorm van de rupshuid steeds nauwkeuriger volgde, hetgeen betekende, dat de basis van de nog aanwezige rups-poten in de vorm van de verpopping was vastgelegd. De pop, die (zoals het schetsje van de andere laat zien) aan de buikzijde de gladde omhulling van poten, sprieten en tong, overgaande in de vleugelscheden moest vertonen, had op deze plaats duidelijk drie bulten, overeenstemmend met de geledingen waaraan de zes poten van de rups zijn bevestigd.

Het is mij onbekend of dergelijke gevallen uit de natuur of uit proeven reeds eerder zijn waargenomen. Zo niet, dan lijkt mij de gevonden vervorming bijzonder leerrijk. Ik stel de ledige pophuid dan ook graag ter beschikking van de bioloog of instelling, die er belangstelling voor heeft. Wie het eerst komt, het eerst maalt.

(Adres: B. J. J. R. Walrecht, Biezeling - Zeeland).